

Koncepce rozvoje Regionálního muzea v Kolíně, příspěvkové organizace Středočeského kraje na období 2023 – 2029

1. Návaznost na strategické dokumenty

- Státní kulturní politika ČR 2015 – 2020 s výhledem do roku 2025
- Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2018 - 2023
- Strategie rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2019 – 2024, s výhledem do 2030

2. Analýza současného stavu

Silné stránky

- Velký potenciál kulturního dědictví na území Kolínska
- Muzeum disponuje mimořádně rozsáhlým a cenným sbírkovým fondem
- Muzeum má k dispozici atraktivní soubor památkově cenných objektů
- Kvalitní tým pracovníků muzea
- Vysoká turistická atraktivita Muzea lidových staveb v Kouřimi a tvrze v Hradeníně
- Působnost muzea na území Městské památkové rezervace Kolín a Městských památkových zón Kouřim a Český Brod
- Výjimečnost národopisných pořadů v Muzeu lidových staveb v Kouřimi
- Pořádání osmi krátkodobých výstav ročně
- Bohatý doprovodný program pro návštěvníky (lektorské programy, přednášky, komentované prohlídky, komponované pořady aj.)
- Dobrá dopravní obslužnost regionu a poloha ve východní části Středočeského kraje, blízkost Prahy, Hradce Králové a Pardubic
- Muzeum provozuje průvodcovskou službu v kostelech sv. Bartoloměje v Kolíně a sv. Štěpána v Kouřimi, které náležejí k nejvýznamnějším památkám středověké architektury v ČR
- Dobrá spolupráce s městy Kolín a Český Brod a s městysem Plaňany – podpora ze strany těchto obcí

Slabé stránky

- Omezené finanční prostředky pro odpovídající rozvoj muzea (zároveň obtížnost získání dalších finančních zdrojů mimo příspěvek zřizovatele)
- Nevyhovující a nedostatečné prostory pro uložení sbírkového fondu
- Špatný technický stav areálu tvrze v Hradeníně a objektů Podlipanského muzea v Českém Brodě, Prokúpkova domu v Kouřimi a Červinkovského domu v Kolíně
- Nedostavěný areál Muzea lidových staveb v Kouřimi
- Nedokončená stálá expozice ve Veigertovském domě v Kolíně
- Nedostatečně rozvinutá spolupráce s městem Kouřim
- Působení Muzea Kouřimska v nevyhovujících pronajatých prostorách v majetku Města Kouřim
- Komplikovaná obslužnost Kouřimi, Hradenína a Lošan veřejnou dopravou
- Blízkost Prahy a Kutné Hory (památky UNESCO, městské památkové rezervace) – konkurence jiných turisticky atraktivních lokalit

- Zdlouhavá a komplikovaná možnost prosazení a realizace zásadních rozvojových projektů muzea

Příležitosti

- Možnost získání finančních prostředků na realizaci zásadních rozvojových projektů muzea z prostředků EU a národních zdrojů
- Dostavba Muzea lidových staveb v Kouřimi – možnost vzniku v Čechách zcela ojedinělého nadregionálního muzea venkovské architektury, překračujícího rámec ostatních skanzenů ve Středočeském kraji
- Rekonstrukce a zpřístupnění tvrze v Hradeníně – mimořádně atraktivní, výjimečně zachovalé středověké památky
- Zlepšení a rozvinutí spolupráce s Městem Kouřim
- Aktivní spolupráce muzea s destinačním managementem Turistické oblasti Kutnohorsko a Kolínsko
- Blízkost Prahy a Kutné Hory (památky UNESCO, městské památkové rezervace) – možnost provázání v oblasti PR aktivit
- Budoucí spolupráce s Městem Kolín na projektu revitalizace a zpřístupnění kolínského zámku
- Rozvoj spolupráce s římskokatolickou církví při zpřístupňování dalších církevních památek v regionu
- Výjimečnost tematického zaměření expozice Mašinovalova statku – památníku tří odbojů v Lošanech

Hrozby

- Nedostatečná podpora zásadních rozvojových projektů muzea ze strany zřizovatele
- Nemožnost získání finančních prostředků na realizaci zásadních rozvojových projektů muzea z prostředků EU a národních zdrojů
- Nedostatek finančních prostředků pro zajištění základního chodu muzea
- Zhoršení možností spolupráce s městy Kolín, Český Brod a Kouřim a městysem Plaňany
- Nemožnost spolupráce s římskokatolickou církví na aktivitách vedoucích ke zpřístupnění významných církevních památek v regionu
- Nedostatečné personální zajištění pro realizaci zásadních rozvojových projektů muzea
- Stagnace rozvoje cestovního ruchu v ČR v důsledku vnějších vlivů (ekonomické dopady epidemie onemocnění COVID – 19, nebezpečná situace v oblasti mezinárodní politiky aj.)
- Blízkost Prahy a Kutné Hory (památky UNESCO, městské památkové rezervace) – prohlubující se konkurence jiných turisticky atraktivních lokalit

3. Správa sbírkového fondu

Hlavní činností muzea, vykonávanou ve smyslu ustanovení zákona č.122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, je správa a doplňování sbírkového fondu. Regionální muzeum v Kolíně spravuje celkem tři sbírky, které jsou evidovány v Centrální evidenci sbírek. Jedná se o Sbíрку Regionálního muzea v Kolíně, která obsahuje třináct podsbírek, víceoborovou Sbíрку Podlipanského muzea v Českém Brodě a víceoborovou Sbíрку Muzea Kouřimska v Kouřimi. V tomto rozsahu a rozčlenění bude sbírkový fond spravován a tematicky doplňován i v nadcházejícím období.

Vzhledem ke skutečnosti, že převážná většina fondu je v současnosti uložena v nevyhovujících podmínkách ve třinácti objektech na území Kolínska, je hlavním rozvojovým tématem otázka odpovídajícího uložení sbírek, která bude řešena v těchto objektech:

Veigertovský dům (čp. 8) v Kolíně – depozitář podsbírek Zoologické, Paleontologické, Geologické, Botanické a Entomologické, depozitář podsbírky Numismatické a části podsbírky Historické, depozitář podsbírky Staré a vzácné tisky ze Sbírký Regionálního muzea v Kolíně – uvedený sbírkový fond je od roku 2017 uložen v odpovídajících a plně vyhovujících prostorách

Červinkovský dům (čp. 27) v Kolíně – depozitář části podsbírky Výtvarného umění ze Sbírký Regionálního muzea v Kolíně. V současnosti uloženo v prostorově a klimaticky nevhodných podmínkách. V rámci celkové rekonstrukce objektu dojde k vybudování odpovídajících depozitárních prostor. Předpokládaný termín realizace: 2025 - 2027

Centrální depozitář v Českém Brodě – vznik nově vybudovaného objektu v areálu bývalého podniku Zemědělské zásobování a nákup (ZZN) v Českém Brodě je klíčovým rozvojovým projektem Regionálního muzea v Kolíně. Depozitář plně splňující nároky na vhodné uložení předmětů muzejní a sbírkové povahy, který bude doplněn nově zřízeným centrálním konzervátorským pracovištěm a badatelnou, bude sloužit k uložení těchto fondů: Sbírká Regionálního muzea v Kolíně – podsbírky Archeologická, Etnografická (část), Historická (část), Knihy, Uměleckého řemesla, Výtvarného umění (část), Sbírká Muzea Kouřimska v Kouřimi a Sbírká Podlipanského muzea v Českém Brodě. V centrálním depozitáři dále budou uloženy podstatné části fondu knihoven Regionálního muzea v Kolíně a Podlipanského muzea v Českém Brodě. Předpokládaný termín realizace: 2025 - 2027

Depozitář stavebních konstrukcí lidové architektury v Hradeníně – depozitář demontovaných stavebních prvků památek lidové architektury, určených ke znovupostavení v Muzeu lidových staveb v Kouřimi, bude zřízen v objektu bývalé stodoly v areálu tvrze v Hradeníně. Předpokládaný termín realizace: 2028 - 2030

4. Další odborná činnost

V popisovaném období budou Regionálním muzeem v Kolíně nadále provozovány tyto aktivity:

- Zajišťování památkové péče v oblasti archeologie na území Kolínska na základě Zákona č. 20/1987 ve znění pozdějších předpisů, a dále příslušného povolení Ministerstva kultury České republiky a dohody s Akademií věd české republiky.
- Činnost Regionálního odborného pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu na základě pověření Středočeského kraje z roku 2005.
- Spravování a provozování knihoven Regionálního muzea v Kolíně a Podlipanského muzea v Českém Brodě v režimu veřejně přístupných odborných knihoven se specializovanými fondy.
- Vědecká a publikační činnost v oblasti archeologie, historie, dějin umění, etnografie a přírodních věd.

5. Rozvoj expozičních objektů a jejich využití pro veřejnost

5.1 Veigertovský dům (čp. 8) v Kolíně

Probíhající aktivity:

- Krátkodobé výstavy z oblasti historie, etnografie a přírodních věd obměňované dvakrát ročně
- Tematicky zaměřené doprovodné programy pro veřejnost – přednášky, lektorské programy, komentované prohlídky, komponované pořady
- Provozování Turistického informačního centra
- Veřejně přístupná odborná knihovna

Záměry rozvoje:

Dokončení stálé expozice Dějiny Kolína, přibližující dějiny města od 13. do 20. století:

1. etapa (dějiny Kolína od 13. století do poloviny 19. století): Termín realizace: 2022

2. etapa (dějiny Kolína od poloviny 19. století do konce 20. století): Předpokládaný termín realizace: 2024

Zřízení stálé expozice Entomologie.

1. etapa: Předpokládaný termín realizace: 2023

2. etapa: Předpokládaný termín realizace: 2025

5.2 Červinkovský dům (čp. 27) v Kolíně

Probíhající aktivity:

- Provozování současné stálé expozice „Měšťanský dům“
- Krátkodobé výstavy z oblasti výtvarného umění obměňované dvakrát ročně
- Tematicky zaměřené doprovodné programy pro veřejnost – lektorské programy, komentované prohlídky, komponované pořady
- Zajišťování průvodcovské služby v areálu chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně ve spolupráci s Městem Kolín a Římskokatolickou farností Kolín

Záměr rozvoje:

Rekonstrukce a přestavba objektu zahrnující tyto aktivity: Komplexní rekonstrukce historické části domu dle současných zásad památkové péče a v ní nově koncipovaná stálá expozice „Měšťanský dům“, přibližující životní styl kolínských měšťanů v raném novověku a první polovině 19. století, nahrazení přístavby z 80. let 20. století novým objektem, který bude obsahovat návštěvnické centrum, stálou expozici výtvarného umění ze sbírek Regionálního muzea v Kolíně, sál pro pořádání krátkodobých výstav z oblasti výtvarného umění, lektorskou dílnu, depozitář badatelsky využívané části podsbírky Výtvarné umění a provozní zázemí. Předpokládaný termín realizace: 2025 – 2027

5.3 Dvořákovo muzeum pravěku (čp. 35) v Kolíně

(objekt v majetku Města Kolín, dlouhodobý pronájem pro potřeby Regionálního muzea v Kolíně)

Probíhající aktivity:

- Pořádání výstav s archeologickou tematikou, obměňovaných ve dvouletých intervalech
- Tematicky zaměřené doprovodné programy pro veřejnost – lektorské programy, komentované prohlídky, komponované pořady

Záměr rozvoje:

Zřízení stálé expozice archeologických nálezů ze sbírek Regionálního muzea v Kolíně

Předpokládaný termín realizace (v návaznosti na plánovanou rekonstrukci objektu Městem Kolín): 2026

5.4 Kolínský zámek

(objekt v majetku Města Kolín)

Probíhající aktivity:

- Město Kolín postupně realizuje rozsáhlý projekt rekonstrukce areálu zámku. V budoucnosti je předpokládána užší spolupráce s Regionálním muzeem v Kolíně na přípravě veřejně přístupných expozic.

Záměr rozvoje:

Realizace projektu ve spolupráci Města Kolín a Regionálního muzea v Kolíně. V návaznosti na dokončení rekonstrukce paláce kolínského zámku dojde ke zřízení stálých expozic, sloužících k instalaci předmětů z podsbírek Umělecké řemeslo a Výtvarné umění ze Sbírký Regionálního muzea v Kolíně a částečně ze Sbírký Podlipanského muzea v Českém Brodě.

Předpokládaný termín realizace: V návaznosti na dokončení rekonstrukce objektu Městem Kolín

5.5 Podlipanské muzeum v Českém Brodě

Probíhající aktivity:

- Provozování stálých expozic „Bitva u Lipan“ a „Z dějin Českého Brodu“
- Krátkodobé výstavy z oblasti historie, etnografie, dějin umění a přírodních věd obměňované dvakrát ročně
- Tematicky zaměřené doprovodné programy pro veřejnost – lektorské programy, komentované prohlídky, komponované pořady
- Veřejně přístupná odborná knihovna

Záměr rozvoje:

Celková rekonstrukce budovy Podlipanského muzea a zřízení stálých expozic „Dějiny Českobrodská“, „Bitva u Lipan“, „Orientální starožitnosti Josefa Zounka“, „Architekt Antonín Balšánek a Český Brod“, rekonstrukce výstavního sálu, zřízení víceúčelového sálu pro pořádání doprovodných programů pro veřejnost a odpovídajících prostor pro provoz veřejně přístupné odborné knihovny. Předpokládaný termín realizace: 2024 – 2029

5.6 Muzeum lidových staveb v Kouřimi

Probíhající aktivity:

- Provozování stálých expozic v jednotlivých památkově hodnotných objektech v areálu muzea
- Prezentace sbírky historických odrůd ovocných dřevin, zahradních a polních plodin.
- Pořádání tematicky zaměřených národopisných pořadů, komentovaných prohlídek a lektorských programů

Záměry rozvoje:

Stavba vstupního objektu s návštěvnickým centrem a provozním zázemím

Realizace 2. etapy dostavby muzea – znovupostavení pěti expozičních objektů: Domu ze Starostína, domu vrchnostenské správy z Křivoklátu – Amalína, domu z Měníku, sýpky

z Martinic a areálu kostela sv. Jana Křtitele z Dolních Kralovic se zvonící z Mečeříže, márnici a hřbitovem. Předpokládaný termín realizace: 2024 – 2026

Obnova zaniklého rybníka Vodák – zadržení vody v krajině a umožnění výstavby nádrže a náhonu vodního mlýna. Předpokládaný termín realizace: 2025 - 2026

Realizace 3. etapy dostavby muzea – znovupostavení a vědecké rekonstrukce šesti expozičních objektů: Usedlosti z Chedrbí, domu z Nové Starosti u Rynoltic, větrného mlýna z Borovnice, domku z vesnickým obchodem, školy a vodního mlýna z Tismic. Předpokládaný termín realizace: 2027 – 2029

5.7 Muzeum Kouřimska v Kouřimi

(objekt v majetku Města Kouřim, dlouhodobý pronájem pro potřeby Regionálního muzea v Kolíně)

Probíhající aktivity:

- Provozování stálé expozice „Historická Kouřim a Kouřimský kraj“
- Krátkodobé výstavy z oblasti historie, etnografie, dějin umění a přírodních věd obměňované jednou ročně
- Tematicky zaměřené doprovodné programy pro veřejnost – lektorské programy, komentované prohlídky, komponované pořady
- Zajišťování průvodcovské služby v chrámu sv. Štěpána v Kouřimi a v kostelech sv. Bartoloměje ve Třebovli, sv. Šimona a Judy ve Viticích a sv. Prokopa v Chotouni ve spolupráci s Římskokatolickými farnostmi Kostelec nad Černými lesy a Pečky

Záměry rozvoje:

Znovuzřízení expozice „Kouřimsko v raném středověku“. Předpokládaný termín realizace: 2024 – 2025

Celková rekonstrukce Prokúpkova domu v Kouřimi pro účely Muzea Kouřimska v Kouřimi a Základní umělecké školy Kouřim. Po realizaci projektu dojde k přenesení činnosti Muzea Kouřimska a Základní umělecké školy z nevyhovujících objektů v majetku Města Kouřim do zrekonstruované budovy v majetku Středočeského kraje. V části Prokúpkova domu užívané muzeem dojde ke zřízení stálých expozic „Kouřimsko v raném středověku“, „Historická Kouřim a Kouřimský kraj“, „Kouřimsko v 19. a 20. století“ a „Lidový oděv ze sbírek Regionálního muzea v Kolíně“. Dále bude zřízen výstavní sál pro krátkodobé výstavy, prostory pro pořádání doprovodných programů pro veřejnost a provozní zázemí Muzea Kouřimska a Muzea lidových staveb v Kouřimi včetně pracoviště a badatelný Regionálního odborného pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu. Předpokládaný termín realizace: 2025 – 2027

5.8 Tvrz Hradenín

Probíhající aktivity:

- Od roku 2015 probíhá postupná rekonstrukce objektu, který náleží k nejvýznamnějším památkám tohoto typu na území České republiky.

Záměry rozvoje:

Rekonstrukce střechy na objektu statkářského domu v areálu tvrze. Předpokládaný termín realizace: 2023

Rekonstrukce vnějšího pláště věže tvrze: Předpokládaný termín realizace: 2024

Celková rekonstrukce statkářského domu a vybudování zázemí pro návštěvníky. Zřízení stálých expozic „Životní styl statkářských rodin na Kolínsku v 19. století“ a „Dějiny hradeňské tvrze“, zřízení prostor pro pořádání doprovodných programů a zázemí pro veřejnost. Předpokládaný termín realizace: 2024 – 2026

Obnova rybníku v areálu tvrze, zřízení obslužné komunikace a revitalizace přilehlého lesního pozemku. Předpokládaný termín realizace: 2024 – 2026

Rekonstrukce vnějšího pláště bašty a severního křídla tvrze. Předpokládaný termín realizace: 2025

Zpřístupnění tvrze pro veřejnost – umožnění prohlídek rekonstruovaného objektu tvrze v omezeném rozsahu s možností seznámení s náročným procesem obnovy této památky: Předpokládaný termín realizace: Od roku 2025

Rekonstrukce interiérů věže tvrze, bašty a severního křídla – zřízení stálé expozice „Životní styl venkovské šlechty na Kolínsku ve středověku a raném novověku“. Předpokládaný termín realizace: 2026 – 2030

Rekonstrukce bývalé stodoly – zřízení víceúčelových prostor pro pořádání doprovodných programů pro veřejnost, stálé archeologické expozice „Hradeň v pravěku“ a depozitáře stavebních konstrukcí lidové architektury pro potřeby Muzea lidových staveb v Kouřimi. Předpokládaný termín realizace: 2028 - 2030

5.9 Mašínův statek – památník tří odbojů v Lošanech

(areál statku v majetku společnosti Mašínův statek – památník tří odbojů, z. s., zápujčka Regionálnímu muzeu v Kolíně)

Provozování památníku na základě memoranda, uzavřeného mezi Středočeským krajem a spolkem Mašínův statek – památník tří odbojů v roce 2021

Probíhající aktivity:

- Pořádání lektorských programů, spolupráce na přípravě doprovodných programů pro veřejnost.

6. Propagace a prezentace činnosti muzea veřejnosti

PR aktivity Regionálního muzea v Kolíně budou pokračovat ve standardním rozsahu s převažujícím využitím webových stránek a sociálních sítí.

Bude pokračovat rozvoj činnosti v rámci členství muzea ve spolku Turistická oblast Kutnohorsko a Kolínsko

V návaznosti na realizaci rozvoje expozičních objektů muzea lze do roku 2030 předpokládat níže uvedený nárůst návštěvnosti:

- Veigertovský dům v Kolíně – 8 000 osob ročně (nárůst o 38 % oproti roku 2019)
- Červinkovský dům v Kolíně – 7 000 osob ročně (nárůst o 43 % oproti roku 2019)

- Dvořákovo muzeum pravěku v Kolíně – 6 000 osob ročně (nárůst o 50 % oproti průměrné návštěvnosti z let 2013 – 2017)
- Podlipanské muzeum v Českém Brodě – 5 000 osob ročně (nárůst o 60 % oproti průměrné návštěvnosti z let 2016 – 2019)
- Muzeum lidových staveb v Kouřimi – 55 000 osob ročně (nárůst o 53 % oproti roku 2019)
- Muzeum Kouřimska v Kouřimi – 7 000 osob ročně (nárůst o 57 % oproti průměrné návštěvnosti z let 2012 – 2019)
- Tvrz Hradenín – 30 000 osob ročně
- Mašínův statek – památník tří odbojů v Lošanech – 16 000 osob ročně

V případě naplnění této koncepce se Regionální muzeum v Kolíně jako celek do roku 2030 stane jednou z nejnavštěvovanějších destinací cestovního ruchu na území Středočeského kraje. Muzejní expozice a výstavy by si tak prohlédlo přibližně 134 000 osob ročně.

V Kolíně dne 13. 5. 2022

Mgr. Vladimír Rišlink
ředitel Regionálního muzea v Kolíně, p. o.